

Милутин Ж. Павлов

# НА УГЛУ, ИЗА ТИКВАРЕ, ЧЕКАЛА ЈЕ ГЕОРГИНА

*Да, иако се склопи чиншав живош  
у њричи која се живи  
као скројени шињел романа,  
без официрских ејолета.*

– Сав мој живот јесте чежња за нечим непознатим, смутним и јасно запетљаним сликама, нека зачудна патња с упитним знаком бола и туге – говори себи самом над отвореним нотесом по чијој хартији бележи, у вечерњим сатима, учинковитост минулог дана, Гедеон Станивук, дипломирани правник, а успешни трговачки путник стаклене галантерије. – И сваки угао те преживљене квадратуре јесте крцат у распакивању или у препакивању. Тај пртљак ме чини човеком, ваљда би тако требало бити. Некако се навикнеш на кретање кроз горку сумаглицу и не осврћеш се упитно загледан у отиске ђонова ципела, а шта би, иначе, са тим отисцима? Ништа. Схватио би да те исте отиске засипа земљани прах који се неумољиво шири и прахом равна све ситнине наших нагомиланих рачуна у пуном обрачуну минулих година. Иза свега остаје ти искуство као напомена, али и то се губи у немару будућих дана, бар такво је моје збивање. И тако, затечен у пустињи осутој пешчаним динама успомена, промишљаш оазе ружичњака чије латице бојиш румено. Да, то би могао бити мој трпни акварел који ме урамљено мотри са зида. Било је лето узрелих трешања када сам га воденим бојама осликао на белини цртежног картона. Акварел ми чини самоћу смишљенијом, те боје на картону су нека врста сталне ликовне изложбе у собној квадратури. И када слушам музику која навире из радијске кутије, акварел у мојим очима плеше још увек давни, танго са Георгином. Да није било Георгине, ових реченичних боја, акварелно осликаних, не би ни било на зиду собног рама. Тај акварел урамљених боја јесте моја плесна школа, урамљени танго са Георгином. Утопљен виром њених очију, свезаног чворишта широке водене страсти, никако да испливам из океаније њене душе. Нема томе објашњења у замршају моје негдашње непромишљености коју испаштам. Када би ми било ко, чак и ја сам, разјаснио, откуда то време у трајању, ваљда би се све урушило као кула од карата а да овај акварел нико не би ни кажипрстом дотакао.

Ова прича јесте епизодни случај, бар тако бележи писац, догођеног раскида брака једног неоствареног адвоката, Гедеона Станивука, који се посветио трговини стакленом галантеријом, кадар да разбијено стакло надомести новцем из сопственог џепа. Узгредно, том не баш пријатном епизодом обележено је и брачно разуђено срце сентименталне даме Георгине.

– Много је смутних драма у нама – утешно ређа речи Гедеон затечен над самим собом у мислима. – Снови нам се враћају, предочавају слике у расплету, и баш у том расплету конач сна се кида, и настаје, опет, сомнабулно бекство. Да ли ја то

бежим да бих се вратио? Јесам ли затечен сном сопствене мисли, и да ли промишљам откуд баш ја у том затеченом стању? Не годи ми улога грешника у сну, а ипак је играм.

Да ли се Георгина икада звала Галина Петровна? Нема ноћи без упитног знака њеног имена с презименом на крају писма. Пожутели табак папира довољно јасно сведочи давно исписану исповед:

Јеси ли самошан, миљени мој, као што су и моје руке удаљено далеке од сајној канделабра, када си ми на шрју њуном снежне вејавице ѿговорио да у одсеvu белине не видиш у које доба су угенуше маказе сајних казаљки? Како баш у њољуицу ше зимске белине да се узрело зајубимо за сва времена? Била је шиха децембарска ноћ када смо се уиознали. Још њамшим белину Дунавској ѡарка у Новом Сагу са сенкама у ѡролазу. Да ли је на тој снежној белини уцршано и наше живошно кружење? Волела бих да јесше, шо би мола биши назнака да ћемо се срести. И куда ћемо с шоликим шалошом, ако се икада будемо изнова срели. Ваљда не мислиш да и у ѡулсу моја срца нема швојих акварелно шараних зајиса?! Та ѡрва наша бела ноћ још румено шрејери са ружама које си ми даривао руком цвећарке ѡрнуше црним вуненим шалом. Сећаш ли се ше цвећарке, за чији осмех си ѿговорио да сличи осмеху Ђоконде, иза комендије с укусом зајрцнуше шује ѡшиснуше на лицу швоје машере. Биће ми жао ако си шу ѡшисну фују заборавио међу шоликим ѡјерешама рашшимованој нам живоши. Твоју адресу сам нашла међу зашуреним ѡаирицима на самом дну каршонске кушије у којој чувам и решење о судском разводу, где јасно ѡише да ѡрихвашаш све финансијске шрошкове бракоразводне ѡарнице; сиреман, ево, да замичући иза ѡрвој уила, заборавиш лашицу руже на белој снежној маршени. Видиш, ја шу шошину нисам зајубила заборавом. Још ше волим, мили мој, иако не знам да ли ће икада коверширане реченице сшићи до шебе. Немам адресе с ѡошшанским жишом места где би ме моја наћи. И ша швоја, у каршонској кушији нађена адреса била је лажна, шисмо ми је уредно враћено и ја се нешремице, иза враћеној коверши, сељакам као и мој ѡшац ошинуш прекомандом ѡфицирској ѡечаша. Једношшавно, имам шолико да ши моју ѡисаши у вешар. Како шо да се баш швој и мој венчани лисш, са вољом ѡбосшраних ѡошшиса, нађе на судском раскришу? Никад шо себи нећу умеши разјасниши. Памшим како си рекао одсечно испедној ѡравници Судској већа, уишшан о разлозима нашеј развода: – Ако већ нисам разјаснио шрен зашшо смо се срели у сајлешу снеја и ружа, зашшо бих разјашњавао шренуш врелој авиусша када захшевно желим развод са Георшином којој завештавам све зашечено и сшечено ѡод венчаним именом и презименом, ѡбосшрано, без икаквих геоба.

А шша ћемо са шушом, мили мој, која још у мени шраје с ѡровиђењем сенке на снежној белини, ако хоћеш, и ове харшије ѡо којој се словно исшисујем. Зар ши нисам ѡослала ѡјоруку са снимљеним ѡрофилом своја лица да ћу ше свакој четшвршка на крају месеца чекаши у ѡосласшичарници Код три карамеле на уилу иза кафанске Тикваре где си ѡочешо билијарио. Случајно ме је нашао ѡаириш с ушисаним бројем швој мобилној шелефона, у сшвари, излешео је као лейширић док сам ѡрсшима шшумарала ѡо шашни у ѡошрази за лекарским рецейшом.

И сам знаш колико су ми дани гејресивно обојени... Нема ми лека, уходе ме је ванђеља блиских усјомена на дане њроведене с њобом, мили мој, као њебе оне кишне каји шајширане гејешом када су сирови шовинисџи ујуцали њвоја оца у грађанском рају, који се јуким случајем, нашао на средокраћи широке улице у Вуковару као рајни извешџач, између две задрџе искључивосџи шаржирано смуџних несјоразума. Чекала сам ње, свакој њоследњеј чеџврџка у месецу, у вечерњим сајшима, до њоноћи, када је, обично, њешнаесџ минуџа иза њоноћној сајша, засџајао њоследњи ауџобус за Темерин. Повремено сам ње њозивала, бивао си недосџујан, а ја сам ње чекала, џако, у осами, њуне џри њодине, без адресе. Срела ме је, случајно, на Рибљој њијаџи Лариса Аксенџијевна. Поменула је њвоје име и како си Chesџо, као џрџовачки њуџник сџаклене џаланџерје, на службеном њуџу и како ње је виђала с неком кокејном џлавојком џајајајски одевеном, али да не зна ни кварџи ниџи улицу џде би мојла биџи и њвоја адреса у Новом Сагу. Нисам џи ушла у џрај, захџевно сам се обрађала ајенџијама мобилне џелефоније, али захџеви моји били су узалудни.

– Георјина – казала ми је Лариса, док сам кујовала босиљак на њијаџи – буди сређна да си весело разведена, камо леје сређе да ме овај мој зврндов разводно осџави на миру џа да џливам узводно и низводно, како ми се вољом ишџе и леђно и џрсно. Ти џако фино сџрукирана, русокоса, женски разбокорена њо свим шавовима, немаш разлоја да цмиздриш за џим џеренским сџакларом. Појледај се у ојледало и схваџиџеш колико си јорјовански раскошна и зовно размирсана.

И да меланхолична коменџија буде још замршенија, баш џа исџа Лариса, ујо знала ме са својим брајшом од џеџке Георјијем, џрезивао се Таранџијевич, из Новосибирска. Имао је некакву сличносџ са њвојим лицем. Нисам се с њим венчала. Тај је знао наизусџ џовориџи сџихове Александра Серјејевича Пушкина као молиџву џре сџавања, а у мојим очима је свеџлуцало кандило сџрасџи за њобом. И једне мркленоћи и он је, зајуђен џрајовима мразне зиме, несџао из мој живоџа. Кажем, увукла ме у зајрљај с њим њејова сличносџ с њобом. Ако џо смаџраш џреваром, нека џи буде... Зајонесџни несџанак Георјија Теренџијевича само је разбукџао жуд за њобом. И ја сам се враџила из Русије и најисала џи ово џисмо које џу уредно коверџираџи на њвоје име и џрезиме, и даџи џа на руке Ларисе Аксенџијевној, ако је будем срела уз нагу да ће, бар она, ако ја веђ нисам мојла, џеби коверай уручиџи. Лариса има адресу моје сџанодавке, која је узјредно заљубљена у моју исџрајну чежњу за њобом, бар џако се узајамно џешимо. Живоџ ме је уверио да и уџеха уме биџи лековитџа. А овај џресовани и сасушени маслачак нека џе џодсеџи на леџо и широку џусџару равнице када смо се зајуџили ка разору њиве цвешалих сунцокреџа, када си ме обузео џуном џозлаџшом анђела на икони небеских усјомена, не замери ми, у џрајању, мили мој. Са невенчаним Георјијем Теренџијевичем сам се џоџисивала као Галина Пеџровна, њвоја вечно неверна Георјина. Грлиђу џе и када мене не буде било.

Године таложно врте цифре на рулету временског календаријума. Над губитним данима лебди пукотина осмеха пуне месечине. И ко зна колико ће још дуго ишчитавати ово писмо које му је коверџирано проследила Лариса Аксентијевна. Тек недавно је, сасвим случајно, на кућном тавану, претресајуђи старе картонске кофере с одложеним књигама, у мирису устајале буђи, наишао на бакелитно црнило

мобилног телефона купљеног у Параћину. Није отказао претплатну нумерацију мобилног телефона, али је у агенцији за телефонске услуге себе укњижио дуплираним телефонским бројем. И када је изнова, струјним колом пуњача, расветлио екран, зврцнула му је и опорука развенчане Георгине да ће га чекати сваког последњег четвртка у месецу наредне три године на углу, у посластичарници, иза Тикваре. Билијарске куглице је он, Гедеон Станивук, изодавна заборавио ређајући шаховске фигуре са Ларисом Аксентијевном која га је, у осами, када се због ноћног шахирања, развела на трајној основи, матирала страсним пољупцем, месец дана иза урученог писма потписаног Георгином руком. Крв није млака вода, ако већ јесте узаврело неукротива.

Лариса није била љубоморна на исписане реченице које би и сама, у сличном тону, могла црним мастилом засејати по белини хартије. Папир трпи, зри жутилом, али не искашљава написано као ни ову причу у пуном зрењу једне брачне размеђе.

– Зар не мислиш, Лариса, да бих могао и ја, од речи до речи, написати Георгини слично писмо као што би га и ти могла сама потписати бившем мужу? – осмехнуо се сетно.

– После страсне олује с тобом, ни у сну ми тако нешто не би пало на ум – одговорила је кокетно.

Писмо је без датума, а не зна се поуздано ни ноћ када се Георгина вратила из Русије. Лариса је сазнала да је негдашња станодавка Ирма Јанчкин продала двособан стан, уљудно се растала са Георгином. Њен први сусед приповеда како је Ирма отпутовала за Печуј и удала се тамо, оверена срећним венчањем са кондуктером варошког саобраћаја. Сусед каже да је дотични господин Имре Сечењи повремено посећивао стан усамљених дама.

Снежни талог зимске ноћи, када је упознао Георгину код сајшије, у близини Дунавског парка, увукао му се белим прохладним мирисом у ноздрве. Живо се сећа светлуцавог сребра женског ручног часовника са сићушним барокним казаљкама, над кружним римским цифрама, који је Георгина купила сестри од ујака за осамнаести рођендан. Бар да му се у присету јави лик те рођаке са сребрним сатићем и где ли се и она сама загубила загонетним ликом? Учинило му се да ју је угледао, из аутобуса у покрету, на уличној линији булеварског ослобођења ка железничкој станици. Ни цвећарке огрнуте вуненим шалом, на омањем тргу, испред часовничарске радње, нема више. На том месту затиче Бакија, уличног свирача са гитаром, док музицира за ситне паре над правоугаоном картонском кутијом од ципела, чиста животна геометрија без временског угломера.

– Сећањем више круже заборави него што трају слике кружних успомена, Лариса... Ко ће све те горко осмехнуте фуге памтити – одмахнуо је руком да растера мушичава присећања над винском чашом минулог времена. – И ово *решење* о судском разводу оскудно је исписано, вучем га по фиокама као какву амајлију с којом не знам куда ћу међу печатираним актима. Гунђају ми слова принтана ћириличном писаћом машином:

*Одређује се временски оквир вођења ћарничкој поштујка у шрајању од једној дана, ња ће суд одржајши једно рочишће и шако сјровесити предложене доказе.*

*Одређује се извођење доказа саслушањем њедлаџа.*

*Сугу њрисуџа њредлаџ њрвој реџа Геџеон Сџанивук из Тиџела, сџар њриџесеџ две џоџине, џиџломирани њравник, узџредни џесник и сликар, на служби њрџовачкој џуџника сџакленом џаланџериџом у Новом Саџу. Проџисно уџозорен, изџављује:*

*Брак са Георџином закључио сам 1978. џоџине у џихом сваџбовању на Трџу млаџенаџа у Новом Саџу. Брак је с џочетџним џаџшумом венчања био жарно сџрасџвен, олујно врео као леџње џодне. Не желимо улазиџи, обосџрано, у кишне џеџаље. Заџо и јесмо саџласни џа се сџоразумно разиђемо. Без џеџе смо. Иначе Георџина и ја немамо никаквих џоџраживања ни џо основу зајџднички сџечене џокреџне ниџи неџокреџне имовине у џоку џрајања брака. Трошкове овој џосџуџка ћу сносиџи ја, лично и својеручно.*

*Предлаџач џруџој реџа Георџина, венчана Сџанивук, џевоџачко Јеџџић, из Тиџела, сџара њриџесеџ џоџина, џо занимању сњајџерка и мајџџориџа за шивење сџеџиџално сџенских луџака, заџослена у Позориџџу млаџих, исказно се изџашњава како није у заваџи са лицеџ у развоџу:*

*Пажљиво сам ослухнула исказ, и у расџанку вољеној ми мужа, њриџружујем се у целосџи изреченом Геџеоновом исказу. Јесџе џа ми је замерио сџаљивање свеске лирски најисаних јаџиковки џосвеђених некој, мени неџознаџој, кокеџи, а јесам била више неџо џџо џреба фасџинира џеџовом сликарском фанџасџиџком која ми је сличила Шаџаловим ликовним маџџаријама. Заџо и јесам саџласна џа се сџоразумно разведемо без улажења у џеџаље. И џаџњу, уколико је има с џеџове сџране, џелим на равне часџи. У заџечено нека нам осџане и све инџимно сџечено. Нећу се више враћаџи џозориџџу, али ћу осџаџи џосвеђена свом сњајџерају и шивењу луџака. Ако се џим џослом у Лонџону бавила и Виџа, жена чувеној срџској џисџа Милоша Црњанској, заџџо бих ја била изузеџак. А џо џџо ћу џа волеџи и џаље, иза сџоразумној развоџа, осџаће као џроблем моје џуше, не и џеџових нерава. Тај џео личне џраме носићу на образу како знам и умеџ. Даџле, нека осџанемо уџисани мој Геџеон и ја, свако џри свом имену и џрезимену џако како смо се и изџаснили. Он је мени џао књиџе из библиџеке, чије смо наслове обоје с џубављу џаџожили чиџајући их, каџикаџ, и у џуеџу, и џао ми је целој себе у сликама које сличе, како сам и рекла, Шаџаловим веџџинама, обликоване бојама џеџових руку и очију. То су сва наша џоџраживања без џреџраживања.*

*Предлаџач њрвој реџа џиџања нема као ни џримџџи.*

*Предлаџачи су саџласни џа се рочиџџе закључи с наведеним изџавама.*

*Преџизиџирани џредџози џредлаџача се усвајају.*

*Консџаџује се џа џредлаџачи саџласно изџављују џа се одричу од џрава на жалџу сџрам џресуде о џониџџењу брачне зајџднице Геџеона и Георџине, џа исџа џосџаје џравоснажна.*

У полугласном ишџитавању решења Лариси пресџочио је џатуме и џџекоји сџтан џетаљ, речима би застајао у грлу пред сопственим ликом чије су очи светлџцале из собног оглеџала ка џеговим уморно искошеним обрвама.

Није Гедеон ни слутити могао тада да ће се ехо брачне разводне кловнијаде наћи у тамо неком писму, упућеном њему лично од развенчане Георгине.

– Ти у последње време учестало загледаш фотографије на којима си усликано загрљен са Георгином и полугласно ишчитаваш њено писмо. И опсесивно ми распричаваш то разводно судско решење и оно ваше давно сладострасно подне у разору њиве цветалих сунцокрета када ти се буктало отимала из загрљаја узаврелим речима: – *Обуздај ме, мили мој, да јолим љуљком у небо не испарим...* Нисам љубоморна, али чему то твоје учестало враћање...?! Уосталом, јуче сам наишла на белег њене вечне адресе, случајно, иза укопа наше трафиканткиње, у суседству, код које смо, колико јуче, куповали *Вечерње новости* и цигарете. Радила сам с њом као касирка у продавници ципела, сећаш се те ципеларнице зелених врата, између кафанске Тикваре и посластичарнице *Код три карамеле* у којој те је чекала Георгина, и ред је био да је испратим са букетом хризантема, зар не...?

– Разумљиво, и...

– Некада давно нисмо прескакале љубавне филове у варошком биоскопу *Филмска дива*. Сећаш се тог синемаскоп платна и биоскопског хола с урамљеним портретима Мишел Морган и Кларка Гебла у карираном сакоу широких ревера... Обична сентиментална прича – слегнула је раменима Лариса.

– Адреса, поменула си вечну адресу...

– И тамо, док сам кривудала тужном алејом грмоликих ружа, иза укопа наше комшинице, чула сам хармонику и песму мушког баритона. Очи су ме одвукле ка надгробној плочи мрког мермера са наоблаком, како би ти обојено казао, уклесаних слова, тако ми се учинило и као да су слова мене саму ишчитавала: *Овде шрајно шујује Георгина алијас Галина Пејровна*.

– И, дотични је певао...

– Некако запуштено и сетно, теглећи дугметару осенчену ширитом накривљеног качкета, раширен у раменима, ређао је строфе...

*Злашан љрсшен носим ја на руци,  
То је све шшо још имам од среће,  
И од нашеј сасшанка у луци,  
И од среће шшо врашши се неће.*

*Срце љлаче, срце болно љаши,  
Пиша да ли су шшо само сни?  
Зар мој граи неће да се враши,  
Ох, зар без суза нема љубави?*

*Једне ноћи кад је јасмин цвао,  
Певале су две љшичице мале,  
Он је дошд и љрсшен ми дао,  
Тој шренушка две звезде су љале.*

*Срце љлаче...*

*Он је реко да ме више неће,  
Срце шућу не може да мери,  
И од свећа што имам од среће,  
Злашан њршен на руци шрејери.*

*Срце њлаче...*

Гедеон је, у пуној тишини, иза, Ларисиним гласом, отпеване песме, склопио очи да задржи трен обојене успомене.

– Да, то је њена песма растужног рефрена.

– Објаснила сам том накривљеном качкету, разлог зашто сам застала... Рекао ми је да Георгина има сина у Русији, чији је отац Георгије Тарантијевич, ако не лаже. И да би њена жеља, упућена њему као даљем рођаку била да, док рукама двори дугметару, никад не заборави да сваке године прве суботе у августу, пред њеном хумком, ако не отпева а оно бар тишину разбуди хармоником... И, опростићеш ми ако грешим, позвала сам хармоникаша да двадесет седмог октобра дође код нас на вечеру у име твог црвено уписаног слова у црквеном календару. Да, поменуо је како се тихом меланхолијом лечила од туге у Душевној болници Ковина, у Банату.

– Драга моја Лариса, широко нам се пише јесен живота – узвратио је Гедеон тихо, сасвим тихо да га не загуби удвојена сенка са Ларисом на зиду собног молераја.

Ноћном тишином, у близини стамбеног квартира, теглила се нечија хармоника, а небом се котрљала бакарна тепсија пуне месечине, зинуло гладна у сјајном гланцу озвездане небеске даљине у чијим облацима трају наши плаво обојени залути.